Ghasetten.

Dåtid, Nutid, Framtid

Nr.3 2026

Ansvarig utgivare
Karin Lindahl,
1q@ghnation.se

Redaktör:
Oscar Hemborg,
ghasetten@gmail.com

Copyright:
2026, Gästrike-Hälsinge nation, Uppsala.

Trädgårdsgatan 9,
752 34
Uppsala

Ghasetten får fritt citeras om källan anges.

Omslagsfoto: Linnea Stertzell

Ledare s.2
1Q s.3
2Q s.4
3Q s.5
BRM s.6
KxM s.7
Landskapskallelse s.8
Tack från Anders och Marie s.9
Anders Virtanen – 68-åringen som fortfarande är nationsaktiv ss.10-13
Kräftan s.14
Klimat, Kärnkraft, GH? s.15
Stipendieutlysnig ss.16-18
Nostalgi s.18
Ämbetsmannalista ss. 19-20
Historien om fanorna ss. 20-21

Redaktionen ht.26

Agnes Tordai, Skribent

Estelle Hansson, Skribent

Samuel Karlsson, Krönikör

Dåtid, Nutid, Framtid

Vi befinner oss i en tid av förändring. Sommarens klorofyllgröna blad övergår till röda höstlöv såhär i slutet av september. Men det är ju inte enbart världen utanför fönstret som indikerar att vi går ifrån dåtid in i en nutid. Efter cirka sextio år av att ha varit en tidning i tryck har Ghasetten nu övergått till att vara en enbart digital publikation. Det kan man tycka vad man vill om, men tiderna förändras. Och det måste även vi. Jag försöker se det som en möjlighet till att utforska nya vägar inom tidningsmakeriet. Som ni kanske vet så är den största förändringen på GH den omfattande renovering som har skett under sommaren. Där kök har fått sig ett lyft och inte enbart en, utan två barer har fått flytta på sig. Spännande och kul! Inte enbart eftersom detta betyder nya fräscha miljöer för gäster och funktionärer, utan detta är ju ett tecken på att vår nation är välmående och lever. Att vi tar denna anrika organism in i en ny tid, med bättre förutsättningar. Ett styrkebesked.

En annan person, som har god koll på organismer, är vår före detta Inspektor Anders Virtanen (ja, han är molykylär cellbiolog). Tillägget före detta är ovant. Efter en lång och trogen tjänst - en nationens värnplikt, så har Anders nu lämnat över facklan till tidigare Proinspektor Ylva Hasselberg. Vad kan vara bättre än ett nyrenoverat nationshus och en ny inspektor? Om Anders liv och värv på nationen kan du läsa i den intervjun Anders gjorde med GH:s kommunikationssekreterare Saga Kattilaskoski i våras.

Bredare i vår samhällsbild, så har det när jag skriver denna ledare varit val till riksdag, region och kommun. Efter en tämligen långdragen rösträkning har vi ett resultat, och i skrivande stund är det oklart vilket styre vårt land får. Innan dess fanns det en valrörelse, bitvis upptrissad med nya opinionsmätningar var dag. Även en PÖP (politiskt överintresserad person) som jag själv blev ärligt talat lite matt av detta ständiga mätande. Nu ser jag framemot att gemene man kommer sjunka in i den härliga halvjumma uppmärksamhet som rikspolitk vanligtvis har. Då kan jag nörda ner mig ostört. Ghasettens skribent Estelle och krönikör Samuel blev också uppfyllda av den poltiska yran, och funderade lite på hur de åtta riksdagspartierna skulle ställa sig till vår nation. Detta är ju givetvis på skämt, och GH är en högst opolitisk organisation där alla är välkomna, oavsett politisk hemvist. Men Ghasetten likt andra mediehus måste hitta nya koncept - må de så vara fördomsshowen i SVT eller övningskörning med Mauri.

Hörni! Vilken härlig höst vi går in i! Nya heltidare, nygammal Ghasetten, nytt kök, ny inspektor, snart ny fana (läs Ingegerd Bäcklunds artikel och donera). Det gör mig glad och förväntansfull. Eftersom jag just nu jobbar i Bryssel, så kommer det dröja ett tag innan jag sitter i den nya Ghuben med en öl och en god burgare. Tills dess får jag nöja mig med Belgien och det ölutbudet som finns här - och det är ju inte så illa. För jag vet ju vad som väntar på mig där hemma!

Oscar Hemborg,
Redaktör

Karin Lindahl, Förste Kurator

Kära medlemmar av Gästrike-Hälsinge nation!

I enlighet med GHasettens tema dåtid, nutid och framtid tänkte jag beskriva min egen dåtid, nutid och framtid i en liknelse med Gästrike-Hälsinge Nation. Vilket känns som en väldigt karakteristiskt 1Q-sak att göra…

Dåtid

Hälsinglands nation grundades 1646
Gästrikland nation grundades år (det vet man inte)
Första gemensamma inspektor 1790
Sammanslagningen 1811
Köper mark och bygger hus 1880
Karin Lindahl blir medlem 2022

Min pappa Peter Lindahl föddes 1967
Min mamma Zara Sterner föddes 1971
Träffades genom kompisar 1987
Gifte sig 2000 och jag föddes 2003
Köper mark och bygger hus 2007
Jag blir medlem i GH 2022

Nutid:

Karin Lindahl blir Förste kurator 2026

Jag blir Förste kurator på GH 2026

Här blir GH och jag mer eller mindre samma sak. Att vara förste kurator är just nu både mitt jobb, min fritid och en stor del av min identitet. Vår gemensamma nutid är full av ombyggnation, ämbetsverkare, traditioner, styrdokument, möten, beslut, anmodningar, representation med mera. Det är mycket att stå i och ibland kan allt kännas överväldigande, men då är det viktigt att stanna upp och vara i nuet, ta en paus från morgondagens bekymmer och uppskatta det man har. Att vara förste kurator är något av det jobbigaste men också roligaste jag har gjort.

Framtid:

Vem vet hur framtiden kommer se ut? Vad jag vet i alla fall är att jag den sista december kommer kliva av som förste kurator. Det kommer kännas sorgset att avsluta något som har blivit så integrerat i mitt liv. Men jag ser fram emot att använda erfarenheterna jag har fått längs med vägen. Framtiden kanske är överraskar mig men en sak vet jag, jag kommer alltid hålla GH nära hjärtat.

Hallå!
Äntligen dags för min stora återkomst till Ghasetten. Så länge sedan.. förra numret. Men nu har jag lämnat krönikör-livet bakom mig och sitter kommande två terminer som nationens 2Q! Det är, för mig i alla fall, en del av min framtid som känns oerhört ljus. Vi får se vilka kreativa friheter jag kommer ta mig an med mina framtida Q-rutor men för dagen ska ämnet handla om tiden. Sedan dagen jag satte min fot i denna stad har det pratats om vilken plats man som student har i Uppsalas historia. På recentior-ceremon i aulan satt jag och stirrade in i kristallkronan och hörde Uppsala univeristets prorektor prata om de stora namnen som har Uppsala som sitt Alma Mater. Svante Pääbo, Alva Myrdal, Anders Celcius och så vidare och så vidare. Kanske, enligt Coco Norén, skulle några av oss i salen också uppnå de stora saker som de som kommit före oss har gjort.

När jag senare började engagera mig på nationen var dåtiden ett samtalsämne som verkade både outtömligt och ironiskt nog, tidlöst. Vissa historier från förr tåldes att berätta etthundra gånger om.“På min tid gjorde vi alltid såhär”, “det här var när X fortfarande var aktiv” eller “då var puben faktiskt inte där nere utan gamla puben kallades bara för puben och maten vi serverade var bara en mikrad billys” var meningar som användes flitigt och jag älskade att höra om det. Det gav mig en förståelse för hur viktig den “tredje platsen” kan vara i människors liv och sen även i mitt eget. Människor skriver in sig i nationen i år, på samma vis som de har gjort i flera hundra år. En mängd människor har levt sina liv mellan ghs väggar och vad fint det är för tillfället är jag som får göra det. Jag tänker att jag får njuta av att vara i nutiden då jag känner på mig att jag inte har många terminer kvar innan jag själv börjar förklara för någon ny aktiv medlem om hur det var. På. Min. Tid. Jag föreställer mig att det kommer låta typ såhär: “Jag minns hur det var innan man renoverade där sommaren 2026, nedre bar var i hörnet och inte längs sidan som det är nu. Det var helt andra tapeter i Hälsingerummet och övre bar var i den andra delen av övervåningen!!!!!

Andre Kurator, Sanna Sjölund

Tredje Kurator, Hanna Björklund

Ärade läsare, jag är så glad över att äntligen få hälsa på er alla via vår fantastiska ghasetten. Jag heter Hanna Björklund och har äran att vara er Tredje Kurator HT26-VT27. Temat för detta nummer träffar mitt i prick. Sedan jag klev på som kurator i juli har nationshuset som vi känner det genomgått en ombyggnation och fått ett helt nytt utseende, redo att möta framtiden. När jag skriver detta är det dessutom valdagen då Sveriges framtida 4 år ska avgöras. Och även om framtiden känns spännande och jag knappt kan vänta för allt som komma skall detta år så är jag också delvis partisk till dåtiden. Jag studerar i vanliga fall till historielärare och har alltid drömt om hur det hade varit att leva i dåtiden.

Där jag kommer ifrån är det förflutna och det gamla bondesamhället alltid närvarande. Eleverna bär folkdräkter när de slutar niondeklass, om somrarna håller hembygdsgårdarna i spelmansstämmor med kurser i gamla folkvisor, folkdans och sömnad, och landskapet präglas fortfarande av ängar och skogar där gamla Hälsingegårdar ligger samlade i små byar som ett eko av hur det såg ut för några hundra år sedan. Troligtvis bidrog mitt intresse till att jag drogs till nationslivet. Vi vistas i ett hus från 1800-talet, sjunger studentvisor som skrevs av andra studenter för hundratals år-sedan och nya studenter möter gamla alumner över åldersgränserna på ett helt fantastiskt sätt. Och i min väldigt icke-opartiska åsikt så är vi på Gästrike-Hälsinge nation väldigt duktiga på att låta det historiska och dåtida finnas kvar. Ta exempelvis de danslektioner i folkdans som vårt kulturverk anordnade förra terminen!

För att avsluta vill jag slå ett slag för att det dåtida är sällan så långt borta som man tror. När jag började studera historia fick jag frågan: "Varför historia?". Ett vanligt svar är: "För att lära oss hur vi bör handla i framtiden". Detta bygger på ett linjärt synsätt där historien är en vertikal linje. Men, historien och livet är inte linjärt utan går snarare i cykler. De studenter som förut drack punsch under en omgång av "Kasta Slef" (tack Kåre för en fantastisk föreläsning på funktionärshelgen) och hade rådsmöten i slottsbacken hade precis samma funderingar och känslor som vi. Och de i framtiden kommer också ha samma problem som vi har idag. Jag vill därmed se både dåtid och framtid som något ständigt närvarande. Men om nu orosmolnen känns extra tjocka och mörka i nutiden, tveka inte att besöka nationen, slå dig ner i Söderbloms café med en varm kopp kaffe eller hitta vänner (och nya vänner) i Ghuben på kvällen! Utan varandra är nationen ingenting! Och du är alltid välkommen att hälsa på mig på nationen, speciellt du som är intresserad av att bli aktiv eller jobba ett pass på nationen! PS. Du är också mer än välkommen att hälsa på om du vill diskutera gamla bonde-traditioner i 1800-talets Hälsingland.

Ålder: 24 år
Från: Delsbo i Hälsingland
Studerar vanligtvis: Ämneslärare i Samhällskunskap och Historia.
Min roll som 3Q: Ansvarig för nationens externa verksamheter såsom gasquer, uthyrningar, puben, pannkaksbaren, fiket m.m.

Köksmästare, Lisen Svidén

Hej Ghasetten och Ghasetten-läsare!

För er som inte känner mig sen innan heter jag Lisen och jag är er köksmästare denna termin. Jag är 24 år och kommer från Stockholm (men mormor är från Hälsingland så hjärtat slår lite extra för den delen av hemlänet).

Min universitetskarriär har lett mig på en något krokig väg, (via bl.a. 7,5hp i Astrid Lindgrens författarskap) till en kandidat i historia. Och som historiker är jag av naturliga skäl mer intresserad av dåtid än nutid och framtid, så nu får ni hållas medan jag pratar om min nationsresa.

Dåtid

Min nationskarriär har lett mig på en ganska rak väg (med en avstickare som fotograf) till köksmästare. Jag kom till nationen för ganska exakt två år sedan. Jobbade mitt första pass i puben den sjätte september, och valdes till pubbiträde på fyllnadsval på höstens första landskap. Den fjärde oktober jobbade jag mitt första pass som ämbetsverkare.
Det finns många stunder jag återvänder till med tanken att det var början på den här resan. Men när det gäller just köksmästare så är det där första passet som ämbetsinnehavare en milstolpe.

16:37 skrev jag i familjechatten: "Nu har jag blivit inslängd i ett restaurangkök och förväntas typ... veta vad jag håller på med?" (som sagt, historiker, jag har koll på mitt källmaterial).

Vår dåvarande köksmästare var på plats, bara inte i köket just den minut som detta förvirrade pubbiträde råkade vandra in. Så jag förväntades tydligen inte bara veta vad jag höll på med.

Några månader senare stod jag och mandolinade lök till potatisgratängen på sylvestergasquen. Det var första gången jag gjorde någonting annat än flippa burgare i pubköket, och det var nog där som idéen att det kanske skulle vara roligt att vara köksmästare föddes. jag resonerar i alla fall kring det i min dagbok den 12e Januari 2025. It's been a long time coming.

Nutid

Och så var vi här. Jag skriver detta från köket (det nya fina köket!) några dagar innan slutbesiktning. När jag klev på var jag en köksmästare utan kök, nu är jag en köksmästare med ett kök som jag delar med diverse bygggubbar som springer och kollar ventilation och vattenkranar och fritöser i tid och otid (ofta otid, ofta precis när man ställt sig för att laga lunch). Medan jag skriver detta kom de in och började klättra på stegar för att inspektera fläktkåporna. Och jag var precis i färd med att provlaga pubmenyn.

Framtid

Som den evigt nostalgiska människa jag är kan jag inte hjälpa att redan nu, en månad in, bäva för att detta en dag kommer ta slut.
Men det är för tidigt för det. Finns mycket framtid mellan nu och då. När jag skriver detta är det reccegasque och puböppning som närmar sig med stormsteg, och det ska bli så kul att ha liv och rörelse i huset igen. Som mästare är det den dagliga verksamheten som ligger närmast både hjärtat och jobbet, och jag ser fram emot att komma igång på riktigt.
Jag hoppas också att få se många av er i verksamheten och i köket denna höst! Som tidigare redovisats kan det bli något av en även om man aldrig satt foten i ett storkök förut.

Barmästare, Milo Björklund

Så spännande att få vara med i vår älskade Ghasetten för första gången! Jag heter Milo Björklund och är denna terminens Barmästare, den förste i våran sprillans nya bar!

Temat för denna ruta är ju dåtid, nutid och framtid. Så som många av oss i Heltidar-gänget tycker jag lite extra mycket om dåtiden, alltså historia. Jag fascineras mycket av mathistoria och hur/vad/varför man åt det man åt. Särskilt tycker jag att sådant som historiska matransoner är intressant. Visste du att under 40-talet fick man bara 15 gram kaffe i VECKAN per person? En svag kopp en gång i veckan. I nutid uppskattar jag min älskade kaffekopp varje morgon innan det bär av mot nationen. Självklart går kaffemaskinen varmt på nationen också när man kommit fram. I nutid när jag skriver denna ruta har inte Ghuben dragit igång ännu. I nutid planerar jag för fulla (kaffe)muggar hela Ghubens hösttermin tillsammans med mina kollegor. All denna planering, så att du som läser kan längta efter framtidens gasquer, storpubar, temakvällar och bal.

Jag längtar i alla fall att få spendera denna höst och framtiden på Gästrike-Hälsinge nation.

Vi ses i Ghuben!

Gästrike Hälsinge Nation

HÄRMED KALLAS GÄSTRIKE-HÄLSINGE NATIONS MEDLEMMAR TILL HÖSTENS FÖRSTA LAGTIMA LANDSKAP PÅ NATIONEN TISDAGEN DEN 29 SEPTEMBER KLOCKAN 18:00.

Bland annat ska följande behandlas:

VAL AV PROINSPEKTOR

VAL AV FÖRSTE KURATOR 2027

VAL AV BARMÄSTARE VT27

VAL AV KÖKSMÄSTARE VT27

Fullständig föredragningslista kommer att anslås på nationens medlemstavla senast lördag den 26 september samt på hemsidan. Hjälp gärna valnämnden att finna lämpliga kandidater till de poster som ska väljas. Det går även att använda sig av institutet enskilt landsmannaförslag. För att delta under landskap krävs att terminsavgift för gällande termin är betald.

ENSKILT LANDSMANNAFÖRSLAG
Innebär att alla nationsmedlemmar har rätt att föreslå kandidater till de poster som ska väljas. Förslag måste lämnas till Förste kurator senast en vecka före landskapet. Kandidatur på Landskapet kan göras för samtliga poster som inte räknas till nationens fasta funktionärer.

ÄRENDE PÅ FÖREDRAGNINGSLISTAN
Alla nationsmedlemmar har rätt att få ett ärende upptaget på föredragningslistan om man lämnar in förslaget skriftligt till Förste kurator senast en vecka före landskapet.

LANDSKAPSSEXA
Efter Landskapet bjuds det på mat, dryck och trevligt umgänge. Glöm inte att ta med giltigt nationskort och ID-handling.

Det kommer bjudas på mat i samband med Landskapet.

VÄLKOMMNENATT DELTA!

Karin Lindahl
Förste kurator
Uppsala 17 september 2026

En hälsning från Anders och Marie.

Vi vill tacka för en fantastisk tid som inspektorspar på Gästrike-Hälsinge nation. Sammanlagt har det blivit 18 år, varav de två första (2008-2010) som proinspektorspar. Glädjen att komma till G-H och mötas av glada tillrop, leenden och ett återkommande HEJ från nationens medlemmar har varit en oerhört positiv och oväntad upplevelse. En ömsesidigt positiv upplevelse! Ett stort tack till er alla.

Under de 18 åren sedan 2008 har nationen rullat på i ett ad hoc tempo som ingen som inte har varit på plats har svårt att inse. Nationshuset har rustats inte bara en gång utan flera, köket har gått igenom en allvarlig vattenskada, GHlassborg fanns inte 2008 men är nu en unik nationsmarkör för nationens Sista Aprilfirande (eller som det också kallas Kvalborg, Valborg m.m.). Vi har haft pandemi, byggt nya studentbostäder, ekonomin har varit kras men repat sig. Ja, det som ännu inte har hänt händer nog snart nog! Oavsett vad som händer, är vi övertygade att nationen fortsätter med sin framgångsrika verksamhet - stärkt av sina nya erfarenheter.

Som gammal i gården inser man vilken betydelse vårt nationshus har för vår verksamhet. Den naturliga träffpunkten! Framförallt imponeras man av rotationen på nationen, av dess medlemmar och verksamhet. Vilken nyskapelse och fräschör den rotationen skapar för nationen. Det händer onekligen något nytt hela tiden på G-H! Att ha fått vara med i den rörelsen har varit en ynnest. Att hela tiden träffa och lära känna nya, engagerade och framåtsträvande recentiorer varje ny termin har gjort ett djupt intryck på oss bägge.

Som inspektorspar står man så klart för kontinuiteten, eller minnet som det ibland kallas. Ett minne som utvecklas hela tiden. Att minnet utvecklas är garanten för att det alltid blir bättre. Vi skall inte glömma det gamla men vi skall inte fastna där, vi skall minnas allt gott och utveckla kontinuiteten. Nationens fana representerar nationens kontinuitet och minne. Den påminner oss också om att vi måste utveckla nationens verksamhet. Under 2026 har nationen inlett en insamling för att ta fram en ny fana, ett nytt minne.

I egenskap av det emeriterade inspektorsparet är vi övertygade om att nationen kommer att fortsätta sin framgångsrika verksamhet. Vi ser fram emot att besöka nationen och dess gasquer framöver, inklusive den kommande invigningen av den nya fanan. Ännu en gång ett STORT TACK för all den uppskattning och glädje vi fått uppleva på nationen!

Hälsar Anders och Marie,
29 augusti 2026, Uppsala

Anders Virtanen – 68-åringen som fortfarande är nationsaktiv

Som ett projekt i skolan fick Saga Kattilakoskia i uppgift att göra ett personporträtt. Valet av person föll på Anders Virtanten, då sittande Inspektor på GH. Vi på ghasetten är glada att vi får tal del av detta möte, och lära oss mer om mannen så många känner till.

De flesta av studenterna som tagit sig ut till Gästrike-Hälsinge nation den här onsdagskvällen kan nog inte placera ansiktet och känner nog heller inte igen namnet på mannen som snirklar sig förbi dem vid baren.

- Oj, gick jag före nu?

Är man aktiv på nationen däremot ringer nog både ansikte och namn en klocka. Mannen i fråga är Anders Virtanen, professor i molekylär cellbiologi vid Uppsala universitet och därtill Gästrike-Hälsinge nations inspektor.

Är man någon som brukar vistas på GH kanske man har sett honom sitta vid honnörsbordet på gasquer, hört honom hålla tal och kanske hört det ryktas om att han snart kommer att kliva av som inspektor, vilket är helt sant. Till hösten går Anders i pension. Efter sig lämnar han sexton år av att vara den kanske tryggaste punkten på nationen. En riktig vuxen i ett vimmel av förvirrade, famlande studenter som försöker sig på vuxenlivet.

Inne på nationspuben denna kväll är det ett livligt sorl från öldrickande studenter och stämningshöjande musik spelas ut i högtalarsystemet. Anders köper oss varsin öl och vi slår oss ner i det så kallade Hälsingerummet.

Vill du berätta något om inspektorsrollen, vad innebär den?
- Jag brukar säga att av alla uppdrag jag haft är det det bästa. Det är otroligt positivt. Man umgås med folk med ambitioner och framtidsdrömmar och det är jätteroligt i min ålder. Så det tycker jag har varit väldigt, väldigt spännande och berikande säger Anders.

Varje nation i Uppsala har en inspektor, vilket är någon med en ordinarie lärararanställning vid universitetet som har en övervakande roll på nationen. Inspektorer vid nationerna har det funnits i många hundra år, men karaktären på uppdraget har ändrats och idag har inspektorerna inte något egentligt ansvar.

I nationslivet är tillvaron mycket temporär. Varje kväll kommer det nya gäster till puben, nästan varje kväll jobbar det nya i baren. Studenter tar ett ämbete i en eller några terminer, och efter något år är generationsskiftet bland de aktiva ett faktum. Det som står för kontinuitet blir viktigt; traditioner, nationshuset som med sina skavanker vittnar om en lång historia, och de två senaste decennierna, Anders såklart. Han är med sin värme och vänlighet någon man kan vända sig till på nationen.

Trots sin position som professor känns han inte överordnad. Men han är definitivt någon som inger respekt, och som inte drar sig för att sätta ner foten.

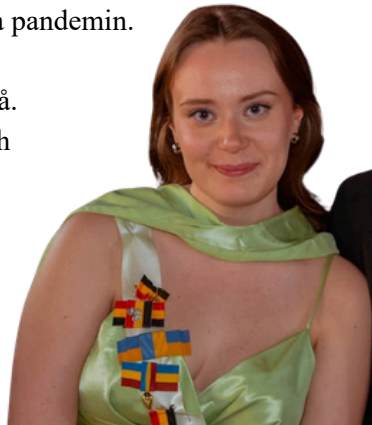
Ett förekommande fenomen bland studenter är att slänga in lite ekivoka ord här och där i sångerna som sjungs på gasquer. Med lite kreativitet går det att rimma på det mesta. På landskapet i februari i år sade Anders ifrån om detta.

- Otidsenligt kallade jag det på landskapet. Det är otidsenligt och tiden har ändrat sig. Varför man gjorde så förr behöver inte betyda att det är okej. Det var okej då, men det är inte okej idag.

Precis innan metoo inträffade 2018 skrevs nationens sångbok om, och sånger med föråldrade texter sållades bort, men trots det är som sagt vissa sångtexter fortfarande inte helt passande. Anders beskriver metoo 2018 som något som förändrat nationen. Mycket av verksamheten styrdes upp och policyfrågor lyftes, och Anders tycker att det har varit en positiv process. Och han upplever att det är fler kvinnor i verksamheten nu än det var innan.

Den andra stora förändringen under sin tid som inspektor beskriver Anders vara pandemin.

- Det var ju en extrem grej alltså. Och den höll ju på i flera år och gjorde jättemycket.

Vill du berätta mer om när du blev inspektor, hur kom det sig?

- Ja det har jag funderat över. Jag har en egen teori.

Han berättar om hur han runt 2006 blev en del av ett mentorsprogram nationen hade tillsammans med Landsmannaföreningen. Han stöttade en student i två års tid i sina studier. Vad Anders trodde var ett större projekt med flera studenter och mentorer inblandade visade sig vara ett projekt med endast två deltagare.

- Ja, och då visade det sig att det var bara han och jag som hade kört mentorsprogrammet.

Anders blev sedan vald till proinspektor 2008 och två år senare till inspektor. Som inspektor sitter Anders med i stipendienämnden och arbetar med bostadsstiftelsen, och han brukar sitta med på styrelsemöten, men där har han ingen beslutanderätt. Han och proinspektor Ylva Hasselberg, också hon professor vid universitet, delar upp arbetet mellan sig. Och Anders tycker att det är bra att inspektorerna måste ha en anställning vid universitetet.

- Jag tycker det är viktigt att man som inspektor har en roll på universitet och faktiskt kan träffa studenterna i deras vardag.

Även om vissa av sångerna i sångboken har föråldrade texter så gäller det långt ifrån alla. Och att Anders inte drar sig för att stämma upp till sång vet de som gått på tillställningar där han närvarat. På reccegasquen på Östgöta nation i februari i år var stämningen i stora salen på topp när Anders drog igång Häppe Näppe Täpp, hans favoritsång ur sångboken.

Vad är det du tycker om med den?

- Jag tycker att den är så oförarglig. Den har lite med, den har med drömmar att göra. Man genomför sin dröm, det går åt helvete, men sen så löser det sig lik förbannat. Så jag tycker den är ganska enkel i sitt upplägg liksom. Man kan alltid, det kan alltid gå åt helvete, men det löser sig alltid.

När du gick i gymnasiet, eller ännu tidigare, vad tänkte du att du ville bli då?

- Jag hade nog drömmen att bli professor. Jag ville bli forskare. Och det visste jag inte var det var för någonting.

När Anders nu går i pension har han hunnit med en lång karriär inom akademin. Han disputerade 1984 och har i över 40 år forskat på mRNA, samtidigt som han parallellt har undervisat.

- Jag har kanske forskat 75% av min tid. Då har jag haft ungefär 25% över till undervisningsuppdrag.

Sedan pandemin kom har det däremot inte blivit någon mer forskning.

- Den dog i samband med pandemin kan man säga. Då doktorerade mina medarbetare och sen fanns det ingen som kunde lära upp några nya, och jag fixade inte labbänken något mer.

För någon som mig som inte kan så mycket om biologi eller RNA och så, varför är det så intressant?

- Det är livets uppkomst. Vad är kemin bakom livets uppkomst? Hur kan vi ärva? Liv handlar om att kunna förändra sig och att kunna ärva ner förändringar. Darwin säger *survival of the fittest*. De som kan ändra sig är de som överlevt. Det tycker jag, det är häftigt. RNA-molekylen är den första som fixade det.

För någon som mig utan direkt förståelse för det naturvetenskapliga fältet är det svårt att sätta in forskning om RNA i en kontext. Men så ramlar samtalet in på Covid-vaccin och det blir då mycket tydligare för mig. Det Anders forskade på i slutet av 80-talet har varit centralt för framtagningen av vaccinet. I början av pandemin lade Anders märke till hur Astrazeneca började referera till hans gamla doktorandarbete.

-Jag kan säga såhär, mitt doktorandarbete, då beskrev jag hur en gen ser ut på ett visst ställe. Den genen, hur den såg ut, hur arvsanlaget såg ut, var helt centralt för att göra det här [Covid-vaccinet].

Så även om inte Anders direkt var med och tog fram vaccinet har hans forskning varit med och bidragit. Och de han jobbade med på 80-talet var direkt inblandade i framtagandet av vaccinet vid det amerikanska bolaget Moderna.

- Det är mina kompisar som har gjort de molekylerna. Min labbkompis blev *scientific officer* för Moderna. Så hon låg bakom en stor del av den teknologin. Hon blev rekryterad av dem för att hon kunde det och sen så small det bara.

Även om Anders har tillbringat största delen av sitt liv i Uppsala och vid universitetet, har han genom åren rest mycket i jobbet och bott både här och där. Efter sin disputation bodde han två år i Boston, där han hade en anställning vid MIT.

- Jag gillar USA starkt. Jag gillar jänkarna.

Han har sedan dess varit tillbaka flera gånger, men inte på de senaste åren. Han beskriver situationen med Trump som oroande. Vissa av hans Trump-kritiska vänner inom akademin är numera försiktiga med vad de skriver i sina universitetsmejl. De är oroliga för censur.

Har du något annat favoritställe förutom USA?

- Jag gillar stora städer, Paris, London, New York och alla stora städer.

När jag frågar var han kommer ifrån säger han Gävle och Sandviken. Och har man någorlunda koll på dialekter är det heller inte så svårt att gissa sig fram till när man hör honom prata. Men sina första år i livet tillbringade han nästan så långt ifrån Gävle och Sandviken man kan komma, i Brasilien, där hans pappa jobbade på en kraftanläggning.

- Då var det extremt segregerat, kan jag säga. Vi bodde ju bra. Vi hade staket med beväpnade vakter runt omkring oss. Vi bodde på ett hotell i flera år. Och sen på andra sidan floden, där låg Cidade Nova. Det var liksom en sån där kåkstad.

När han var sju år gick hans pappa bort och flyttlasset gick till Sandviken, mammans hemstad. Där bodde de i två år innan de flyttade till Gävle, där han sedan bodde fram till studenten. På gymnasiet gick Anders naturvetenskaplig linje på Polhemsskolan, vilket var något förvånande för mig. I regel har alla från Gävle på nationen gått på Vasaskolan.

Direkt efter studenten begav det sig till Uppsala för Anders. Han började läsa kurser i matematik och kemi och hittade till Gästrike-Hälsinge nation. På hans tid plockade man som student själv ihop kurser till en kandidat, och man behövde klara en betydligt mindre del av kurserna då än man behöver idag för att få studiemedel. Känslan när han berättar om det är att stämningen då var lite mer avslappnad. Han beskriver hur studenter idag är hårt pressade, vilket också smittar av sig på studentlivet. Man är mer regelberoende idag, oroar sig över att hitta ett jobb och vissa engagerar sig på nation mest för att ha nåt att skriva på sitt CV. Han tror att många studenter idag skulle må bra av lite mer frihet.

Men essensen av nationslivet är densamma, säger han. Man hittar på saker på eget bevåg. Bara för att man kan. Och vill. Anders berättar att han hade ämbetet naturförman på nationen. En gång bjöd de in Hilding Mickelsson, en välkänd naturfotograf från Hälsingland, som visade bilder i stora salen samtidigt som Arvid Sundin, en känd pianist från radiosymfoniorkestern, spelade till.

- Så sådana här grejer gjorde vi. Jag tycker det är så typiskt nationslivet. Det var ingen som gav oss uppdrag, utan det här kan vi ju göra.

- Så det tycker jag liksom, det är själen i nationslivet och det får man inte bromsa.

Under Anders tid som engagerad på nationen var de färre förtroendevalda än vi är idag, men många ämbeten som finns nu fanns även då. 1Q, 2Q och 3Q. Barmästare och köksmästare. Anders var nationsaktiv fram tills dess att han började doktorera. Han var också tidningsförman och ringde in annonser till Ghasetten.

I storleksordningen trettiofemtusen på ett år fick man in i annonsintäkter. Och så fick man tio procent av de intäkterna som tidningsförman. Så då fick man ungefär tretusen spänn per läsår. Då får du veta att ett studiemedel då var i storleksordningen femtontusen på ett helt år.

- Vad är det som har förändrats sedan dess?

- Det är ju ungt folk. Det är inget som har ändrats. Det är nya människor. Entusiasmen finns kvar. Så jag tycker egentligen inte så mycket. Ni är mera städade än vad vi var.

Han skrattar.

En stor del av nationens verksamhet idag utgörs av puben och många av de aktiva jobbar i baren och i köket. Jag undrar om det är något Anders har gjort, och han berättar hur pubverksamheten inte var lika organiserad då som den är idag. Men jobbat här och plockat glas har han gjort.

- Ja, man jobbade på plocken. Det får du skriva. Plocka glas. Och så diskades de och så ut med dem igen.

Anders fortsätter berätta om hur det var att vara student i slutet av 70-talet. Om vinkvällar på VG. Antitek på Snerikes. Progg och blues på Kalmar. Schackturneringar och gammeldans på V-dala. Även om det han berättar om känns som en svunnen tid är det slående hur det inte spelar roll om det är 1976 eller 2026. Studenter gillar att umgås. Att dansa. Att dricka öl och punsch. Att dejta.

- Antitek, det var, det var liksom klassiska första dejten-stället. Det var liksom, det var säkert många som gick dit efter att ha träffats på dans på lördag eller fredag. Så träffades man på antitek och så var det där det small.

Hans fru Marie, som idag är specialistläkare, träffade Anders på labbet på 80-talet. De har varit ett par sedan dess och bor idag i Svartbäcken i Uppsala.

Hur känner du kring att vardagen blir annorlunda till hösten med både mindre jobb och att inte vara här lika mycket?

- Fasar för det.

Men det framkommer allt eftersom att Anders ändå verkar ha en del planer för hösten. Dels har han en del skrivarbete kvar att rensa undan på jobbet. Sedan tänker han kanske skriva en lärobok. Han tycker att det inte funnits någon bra lärobok om RNA i en kurs han hållit på avancerad nivå. Sedan har han också blivit engagerad i senioruniversitetet, där han sitter med i en programgrupp med andra före detta professorer inom naturvetenskapliga och tekniska ämnen.

Att åka tillbaka till Brasilien är också någonting han kan tänka sig göra nu när han blir pensionär, han har inte varit tillbaka sedan han flyttade därifrån när han var sju år. Kåkstaden som låg på andra sidan floden vet han idag är en modern stad med tvåhundrafemtiotusen invånare.

- Så det skulle jag gärna se om faktiskt, vad som hände där.

Även om Anders gillar stora städer så ägnar han mycket av sin fritid åt natur och friluftsliv, vilket kanske inte är så förvånande med tanke på hans yrkesroll. Han och Marie har hund, så ute är han varje dag, och så tycker han om fåglar.

- Det är ett gammalt intresse jag har. Inte så att jag gör det seriöst på samma sätt som jag gjorde en gång i tiden. Jag gillar att följa året. Fåglar är en bra indikator.

När Anders berättar om sin egen forskning och om djurvärlden glider samtalet in på vad vi människor kan lära oss av dem. Han tycker att det är viktigt låta slumpen göra sitt, och att våga.

- *Det är survival of the fittest.* Det är de som gör fel som vinner i slutändan. Gör du aldrig något fel så kommer någon annan att bli bättre än dig. Så är det. Då blir du utkonkurrerad i djurvärlden i alla fall. Och så är det för oss också. Man måste få göra fel. Gör man alltid rätt så blir det ingen förändring.

En viss nervositet uppstod under skrivandet av min första krönika. Det fanns inte särskilt mycket konkret att skriva om ännu och risken att den reducerades till något klyschigt om "nystart", "pånyttfödelse" etc. var stor. Samtidigt hade vi haft en otroligt rolig kräftgasque där många konstnärliga mästerverk i form av kräfthattar hade skapats. Givetvis så förtärdes även kräftor, eller kronärtskocka, om kräftor inte passade ens matpreferenser. En kräftskiva ser på håll ganska grotesk ut. Skal krossas med tänderna, innanmätet sugs ut och ibland kan saften från kräftorna flyga lite varsomhelst. Likt andra gasquer är det också en kväll fylld med tradition, glädje och nya bekantskaper; både mänskliga och materiella. Man lär känna nya fantastiska personer och för vissa, till exempel min bordsgranne som åt kräftor för första gången, innefattas även helt nya upplevelser. Under kräftgasquen ledde våra otroliga sånganförare oss genom både GH:s "vanliga" sångbok men utöver det även många nyskrivna sånger där flertalet behandlade kräftans tragiska existens. Där insåg man att om man har kräftans liv i åtanke blir det svårt att klaga på nästa tentaperiod eller den där föreläsningen du har kvart över åtta för trots allt kokas du inte levande och hånas (hyllas?) av hattar och jubelsång.

Trots allt snack om att inte reducera saker till klyschor måste jag ändå säga att kräftan kändes som en nystart och samtidigt ett värdigt avslut för det gamla GH. Scenen hade redan dekorerats för pånyttfödelsen, köket var klart, det gick att föreställa sig hur nya baren kunde se ut och man kände en liten aura av förändring. Trots detta satt vi vid gamla bord och stolar och tog oss genom en någorlunda traditionell kräftskiva och med ett traditionellt 04-släpp på Göteborgs nation därefter. Men är det kanske så när det kommer till kritan att det är just detta studentlivet faktiskt handlar om? En kombination av konstant förändring och förnyelse men även en respekt för traditioner som saknar motstycke. Jag hoppas och tror att även med ett GH i förändring kommer dessa grundbultar alltid att finnas kvar. Nästa gasque tycker jag att vi skålar för förnyelse och tradition.

Krönikör-Samuel på Kräftan 2026

Klimat, kärnkraft och GH?

När ni, kära läsare, lägger ögonen på detta nummer har valet hunnit både komma och gå. Innan dess, dock, gastade vi "folket måste få veta!" med journalistikens fana vajande i vinden och beslöt oss för att göra ett reportage i klass med Ulf Kristerssons löpsteg (lustighet rörande hans berömda vader). Vi försökte få till en intervju med representanter för alla partiernas studentförbund men intresset verkade svalna efter valdagen så därför har ni här i dess ställe en text där vi själva försöker lista ut respektive parti i riksdagen hade uppskattat, respektive inte uppskattat med Gästrike-hälsinge nation. Observera: det här är våra egna antaganden och inte något som partierna och deras etablissemang bidragit med. Med det sagt, här är våra antaganden!

Vänsterpartiet
Gillar:
Kollektivet
De billiga bostäderna
(med Uppsalas kortaste kö för nationsbostäder!).

Ogillar:
Extravaganta sittningar
GH:s aktieportfölj.

Miljöpartiet
Gillar:
Bra vegetariska alternativ på Ghubens meny
Mångfald
ScenGHångarna

Ogillar:
Parkeringsplatsen
Att vara minst totalt i kommunvalen i Gästrikland och Hälsingland 2022 :(

Socialdemokraterna
Gillar:
Kopplingar till gruvindustrin
Tradition och goda seder.

Ogillar:
Förnyelsen (renovationen)

Moderaterna
Gillar:
När Ghuben går med vinst
GHIF (en till lustighet rörande Kristerssons berömda vader)

Ogillar:
När det sjungs skojiga sånger på sittningar. Det är pajigt.

Kristdemokraterna
Gillar:
Att Torsten Bohlin (1889-1950) förutom innehavande av rollen som inspektor var hovpredikant
Att SiGHstinska Kapellet heter "kapell".

Ogillar:
Bra vegetariska alternativ på Ghubens meny. Kött!
Att banka i borden på sittning

Liberalerna
Gillar:
Valslektioner
Relationer med vännationer i Estland och Finland.

Ogillar:
Allt på Ghubens meny med mindre än 4%.

Sverigedemokraterna
Gillar:
Det breda utbudet på öl i Ghuben
Fanor!

Ogillar:
De internationella inslagen i det breda utbudet i GHuben...

Centerpartiet
Gillar:
Den billiga arbetskraften
Landsbygdskopplingen
GH:s aktieportfölj

Ogillar
De röda väggarna i nationssalen
Att vi inte kan komma på något bättre att skriva...

Gästrike Hälsinge Nation

LEDIGA STIPENDIER HÖSTTERMINEN 2025

Nu utlyses de stipendier som förvaltas av Gästrike-Hälsinge nation. Stipendierna kan sökas av alla medlemmar av nationen som studerar vid Uppsala Universitet. Vissa stipendier har dock förbehåll, så som ämnesinriktning, födelseort etc. När du söker stipendier bör du alltid tänka på att enbart söka de stipendier du är berättigad till. Tänk på att alltid styrka alla uppgifter med vidimerade handlingar; gäller även födelse- och studieort om det är meriterande för de stipendier du söker. Om det finns två eller fler enligt statuten likvärdiga kandidater kommer nationens stipendienämnd att ta hänsyn till övriga uppgifter angivna i ansökan. Ett ordinarie stipendium utbetalas med halvårbeloppet per termin efter inkommen bevakningsblankett och kan sedan prolongeras så länge statuten tillåter. Ett extra stipendium utdelas direkt med halvårsbeloppet och kan sedan inte prolongeras eller bevakas. Samtliga stipendier med ett årsbelopp på under 10 000 kr betalas ut med hela beloppet på en gång och behöver inte bevakas under nästkommande termin. För mer utförlig information om hur du söker stipendier vid Gästrike-Hälsinge nation hänvisas frågor till nationens stipendiesekreterare på *stipendier@ghnation.se.*

Sista ansökningsdag är den 23:e oktober 2026

Utöver de stipendier som utlyses här har universitetet många stipendier som endast kan sökas av medlemmar av Gästrike-Hälsinge nation. Dessa utlyses i ERGO och på universitetets hemsida. Ansökan sker direkt via internet. Ha i åtanke att utlysningsperioden för universitetets stipendier skiljer sig från nationens.

Höstterminen 2026 ledigförklaras följande nationsstipendier:

Johan Abraham Andbergs à 5500 kr
Till behövande medlem av Gästrike-Hälsinge nation. Utdelas för ett år med rätt för stipendiat att ånyo söka och erhålla stipendiet.

Karl Valentin Bergstens à 3 400 kr
Till behövande flitig och skötsam medlem av Gästrike-Hälsinge nation, med företräde för avkomling till provinsialläkaren Karl Valentin Bergstens i Haparanda fader handlanden P. Bergsten. Utdelas varje år av nationen på årets sista landskap.

Carl & Maria Blombergsson à 13 900 kr
Till medicine eller teologie student av Gästrike-Hälsinge nation som är född och uppfödd inom Gävleborgs län och som genomgått någon av detta läns gymnasieskolor eller Fjellstedtska skolan i Uppsala. Utdelas för ett år med rätt till prolongation för ett år i sänder under ytterligare högst tre år.

Olof Bäckenbergs à 2900kr
Till fattig och förtjänt student av Gästrike-Hälsinge nation, med företräde för släkting till hospitalspredikanten Olof Bäckenberg och därefter för student född i Gävle. Utdelas på höstterminens sista landskap. Får innehas i fyra år.

Dahl &Valley-ianum à 2200kr
Till behövande flitig och skötsam medlem av Gästrike-Hälsinge nation, med företräde för student född i Gävle och besläktad med magistratssekreteraren i Gävle Carl Dahl eller hans hustru Margareta Christina Dahl, född Valley. Utdelas för ett år på höstterminens sista landskap.

Otto von Friesens 1 st. ordinarie à 8 500 kr och 1 st. extra à 9 200 kr
Till medlem av Gästrike-Hälsinge nation vilken idkar studier i nordiska språk och som där jämte är i behov av ekonomisk hjälp. Stipendiet utdelas för ett år med rätt till prolongation för ett år i sänder under ytterligare högst tre år.

Gefle 1 st ordinarie à 2 700 kr och 1 st extra à 1 000 kr
Till flitig och ordentlig behövande medlem av Gästrike-Hälsinge nation, med företräde vid lika kvalifikationer för medlem bördig från Gävle. Utdelas för två år i sänder

Gästrike-Hälsinge Nations à 25300 kr
Till behövande flitig och skötsam medlem av Gästrike-Hälsinge nation. För åtnjutande av detta stipendium fordras att stipendiaten i nationssalen håller ett föredrag eller inleder en diskussion över ett självvalt vetenskapligt ämne. Utdelas varje höstermin för ett år. Kan tilldelas samma person högst två år i följd.

Göransson Sandvikens stipendiefonds studerandestipendium, upp till 12 st. à 100 000 kr

Till behövande svensk medlem av Gästrike-Hälsinge nation, som bedriver studier på avancerad nivå vid Uppsala universitet. Med ansökan skall medföljas en kopia av godkänt kandidatarbete eller motsvarande samt en kort text, upp till en sida, som beskriver syftet med dina studier och framtidsplaner. Dessa bilagor måste vara bifogade ansökan för att denna ska bli behandlad. Inspektor utnämner stipendiat efter hörande av nationens stipendienämnd.

Jonas Hellbergs à 41800 kr
Till stipendiat utses årligen en medlem av Gästrike-Hälsinge nation som visat begåvning för högre studier. Vid lika meriter må hänsyn tagas till ekonomiskt behov. Studerande kan tilldelas stipendiet mer än en gång.

Helsinglands Enskilda Banks à 7500 kr
Till obemedlad begåvad och välartad medlem av Gästrike-Hälsinge nation. Utdelas för ett år med möjlighet till prolongation efter ansökan med ett år i sänder ytterligare två år.

Dagmar och Philibert Humblas 2st.à 11450 kr
Till stipendiat utses i Gävleborgs län född medlem av Gästrike-Hälsinge nation. Det ena stipendiet tilldelas nationsmedlem, som med flit och framgång bedriver studier vid Uppsala universitet. Företräde äger sådan studerande, som studerar konstvetenskap eller musikvetenskap. Det andra stipendiet tilldelas studerande, som med flit och framgång bedriver studier vid Uppsala universitet, dock utan företräde för visst ämnesområde. Stipendium utdelas för ett år med rätt till prolongation för ett år i sänder under högst två år. Den, som ej kunnat utnyttja möjlighet till prolongation kan söka stipendium på nytt. Dock kan stipendium ej innehavas mer än tre år sammanlagt.

Premiet till Eva Håkanssons ära à 6250 kr
Till student av Gästrike-Hälsinge nation som genomgått gymnasieskola i Gävleborgs län eller är barn till förälder som genomgått gymnasieskola i Gävleborgs län, som är student vid Uppsala universitet. Mottagaren av premien ska studera inom medicinska fakulteten, men genomgå annan utbildning än läkarprogrammet. Företräde har den som utbildar sig till biomedicinsk analytiker. Mottagaren ska ha ett aktivt intresse för det skrivna ordet. Utdelas för ett år i sänder på höstterminen. Tidigare innehavare kan ånyo tilldelas premiet under ytterligare högst två år.

Karl Jernbergs à 5 100 kr
Till medellös manlig student av Gästrike-Hälsinge nation, med företräde i första rummet för sådan som ägnar sig åt botaniska studier och i andra rummet för en medicine student. Utdelas varje hösttermin.

A.G. Longbergs à 4600 kr
Till medicine eller filosofie student av Gästrike-Hälsinge nation, född antingen i Gästrikland eller Hälsingland, som genomgått gymnasieskola och som varit närvarande vid universitetet minst en termin, med företräde för släkting till donator A.G. Longberg från Gävle såvida vederbörande uppfyller ovanstående villkor dock utan avseende på födelseort. Utdelas årligen av nationen på höstterminens sista ordinarie landskap. Får ej innehas längre än tre år i följd.

Sven & Elsa Marins 1 st. ordinarie à 19 800 kr och 2 st. extra à 17 650 kr
Till medlem av Gästrike-Hälsinge nation som ägnar sig åt studiet av nusvenskt språk med särskild tyngdpunkt lagd på språkvården. Företräde för den som härstammar från någon av donatorernas syskon, varvid närmare släkting har företräde framför mer avlägsen. Utdelas för ett år i sänder. Stipendiet kan tilldelas samma person sammanlagt högst fyra gånger.

Carl Yngve Sahlins 1st. ordinarie á 4800 kr och 1st. extra à 4150 kr
Till behövande medlem av Gästrike-Hälsinge nation. Utdelas för två år med möjlighet till ett års prolongation efter ansökan.

Alexander och Sigrid Skånbergs à 13500 kr
Till behövande studiebegåvad medlem av Gästrike-Hälsinge nation. Utdelas för ett år med rätt till prolongation för ett år i sänder under ytterligare högst tre år. Utlyses på höstterminer.

Stipendiet av den 23:e mars 1866 à 3200kr
Till behövande skötsam och flitig medlem av Gästrike-Hälsinge nation. Utdelas för ett år med möjlighet för stipendiat att ånyo söka och erhålla stipendium.

Anders Uppströms premium 1 st. ordinarie à 3 500 kr och 2 st. extra à 3 150 kr
Till behövande förtjänt medlem av Gästrike-Hälsinge nation som bedriver språkvetenskapliga studier, med företräde i första hand för den som jämväl vinnlagt sig om studier av det ”götiska språket” och därnäst för den som ägnar vetenskapligt studium åt forn- och nysvenskan samt i andra hand teologistudent som ådagalagt framstående kunskaper i de grekiska och hebreiska språken. Utdelas efter eller utan ansökan vid varje hösttermins slut. Kan högst tre gånger tilldelas samma person.

2 st. Ingeborg Wahlströms extra à 20 500 kr
Till medecine student av Gästrike-Hälsinge nation, född i Hälsingland. Tillsätts för ett år i sänder. Tidigare innehavare kan ånyo tilldelas stipendiet.

Göransson-Sandvikens forskarstipendium (ansökan på särskild blankett)
Under 2026 finns det ca 3 500 000 - 4 200 000 kr tillgängligt för utdelning.
Till behövande svensk medlem av Gästrike-Hälsinge nations om studerar eller forskar vid Uppsala universitet. Kan även för fortsatt vetenskapligt arbete tilldelas sökande, som avlagt doktorsexamen.
Stipendium kan tilldelas för en tid av två år, varefter prolongation kan beviljas för högst två år i sänder intill ytterligare fyra år. Inspektor utnämner stipendiat efter hörande av nationens stipendienämnd.

Göransson-Sandviken resestipendium har en separat utlysning som gäller hela året (ansökan på särskild blankett) Ansökningsförfarande
Alla dessa stipendier kan sökas på samma blankett. En ansökan gäller för samtliga stipendier, men du måste naturligtvis ange vilka stipendier du söker. Nationellt studieintyg från Ladok samt en konfidentiell självdeklaration måste bifogas samtliga stipendieansökningar.
Observera att detta ej gäller för Göransson-Sandviken forskar- eller resestipendium, som skall sökas på separata blanketter (självdeklaration och övriga bilagor skall följa även denna ansökan).
Den som söker Göransson-Sandviken forskar- eller resestipendium skall bifoga intyg från handledare.

Sista ansökningsdag är den 23:e oktober 2026
Ansökan med konfidentiell självdeklaration lämnas till Förste Kurator. Bevakningsblanketter från stipendiater som tidigare terminer blivit tilldelade stipendier ska också vara inlämnade senast detta datum, dessa återfinns hos Förste Kurator eller på nationens hemsida.
Den som skall ***prolongera*** sitt stipendium måste också lämna in en fullständig ansökan senast den **24:e oktober**

Nationens stipendienämnd följer i huvudsak universitetets stipendieregler vid tillsättandet av stipendium. Detta innebär att innehav av doktorandtjänst eller forskarutbildningsbidrag ej är förenligt med innehav av stipendium **(gäller ej Göransson-Sandviken forskar- eller resestipendium).** Ytterligare frågor hänvisas till

Lin Toft
Stipendiesekreterare
stipendier@ghnation.se

Nostalgi

Eftersom storfilmen "Project Hail Mary" kommit till biograferna i år bestämde jag mig för att under sommaren läsa boken. Det är Andy Weirs tredje roman om män som är strandade i rymden och måste rädda världen. Något som däremot skiljer Weirs dystopier från många andra apokalyptiska berättelser är att det här inte finns någon enskild ondskefull, ofta utomjordisk, fiende som man måste övervinna och då är världen räddad. Boven är ofta något mycket mer abstrakt, som i Hail Mary där problemet är att solen håller på att försvinna, och räddningen baseras på vetenskap och många olika smärre problem som uppstår och måste lösas.

Boken hoppar fram och tillbaka mellan olika tider, främst utspelar sig den i nutid i rymden, men det är också mycket tillbakablickar. Tillbakablickarna relaterar snyggt till storyn och känns relevanta, de gör också att man uppehåller intresset och fortsätter att läsa även när det inte är så mycket som händer i “nutid”.

Kommande från någon som har mycket lite intresse och kunskap inom naturvetenskap tyckte jag ändå att det var intressant att läsa om hur någon med diverse vetenskapliga formler och matematiska uträkningar kom på sätt att rädda världen på. Det som däremot fick mig att fortsätta vilja läsa var de olika mötena han gjorde och hur tillbakablickarna bitvis berättade historien om hur han hamnade där han hamnade. Det finns också en bisarr humor som kommer ur pressen av att precis allting står på spel blandat med huvudkaraktärens något naiva och osjälvsäkra s

I Hail Mary blandar Andy Weir humor, vetenskap och känslor för att skapa en rolig och lättläst bok om världens undergång och mänsklighetens utdöende. Jag skulle ge den 6/10 med motiveringen att jag är glad att ha läst den och hade kul under tiden men den gav mig inte jättemycket och jag skulle nog inte läsa den igen.

Agnes Tordai

Ämbetsverkare höstterminen 2026

Inspektor	Ylva Hasselberg
Styrelseordförande	Patrick Jacobs
Styrelsesekreterare	Emma Koski
Skattmästare Ekonomi	Ulrik Elg
Skattmästare Fastighet	Javiera Tinoco
Ledamot styrelsen	Hanna Olsson
Ledamot styrelsen	Malin Dahlén
Ledamot styrelsen	Joakim Almquist
Ledamot styrelsen	Anders Franck
Ledamot styrelsen	Johanna Löfkvist
Förste kurator	Karin Lindahl
Andre kurator	Sanna Sjölund
Tredje kurator	Hanna Björklund
Revisor	Noa Lerch
Revisor	Vakant
Revisor	Stevan Sulja
Nationsjurist	Ingemar Persson
Besvärsnämndsledamot	Petter Bykvist
Stipendienämndsordförande	Miranda Lagerhäll
Stipendienämndsekreterare	Lin Toft
Ledamot Stipendienämnd	Disa Ringstedt
Ledamot Stipendienämnd	Hampus Toft
Ledamot Stipendienämnd	Daniel Shebalin
Ledamot Stipendienämnd	Alexander Franzén
Ledamot Stipendienämnd	Vakant
Ledamot Stipendienämnd	Emma Koski
Ledamot Stipendienämnd	Ebba Berggren
Ledamot Stipendienämnd	Tyra Göök Andersson
Ledamot Stipendienämnd	Mårten Bjöörn
Valnämndsordförande	Alva Enegren
Valnämndssekreterare	Tova Barresäter
Ledamot valnämnd	Moa Andersson Östberg
Ledamot valnämnd	Anna Papp
Ledamot valnämnd	Vakant
Ledamot valnämnd	Nour Ramia
Ledamot valnämnd	Hugo Kvanta
Ordförande Seniorskollegiet	Calle Per Hendor Jonsson
Sekreterare Seniorskollegiet	Jonathan Julander
Lika villkors-ansvarig	Anna Papp
Miljöfunktionär	Berna Blomqvist
Nationskaplan	Annica Sundkvist
Diskrimineringsombud	Tove Västibacken
Kultursekreterare	Vidar Toller
Arkivarie	Calle Jonsson
Antikvarie	Mårten Bjöörn
Bibliotekarie	Wilmer Nyberg
Krönikör	Samuel Karlsson

Kulturverkare	Isa Ciepielewska
Kulturverkare	Edvin Molander
Kulturverkare	Johanna Ekqvist
Kulturverkare	Linnea Stertzell
Alumnsekreterare	Linnea Stertzell
Recentiorssekreterare	Simon Berggren Björk
Internationell sekreterare	Jacob Lehman
Vännationssekreterare	Daniel Shebalin
Landskapsambassadör G	Mårten Bjöörn
Landskapsambassadör H	Vakant
Medlemsverkare	David Hellqvist
Medlemsverkare	Filip Ekblom
Medlemsverkare	Disa Ringstedt
Medlemsverkare	Isa Ciepielewska
Kommunikationssekreterare	Saga Kattilakoski
Kommunikationsverkare	Blanca Prymka Brenner
Kommunikationsverkare	Elsa Wallström
Kommunikationsverkare	Asta Levander
Skribent	Estelle Hansson
Skribent	Agnes Tordai
Grafisk formgivare	Linus Ström
Nätredaktör	Alexander Ohlsson
Redaktör	Oscar Hemborg
Fotograf	Olof Hillström
Fotograf	Linnea Stertzell
Fanbärare	Joakim Almquist
Vice Dito	Ivar Jämtelid
Nationspianist	Tim Lundqvist
Sånganförare	Moa Friman
Sånganförare	Simone Löfgren
Marskalk	Saga Kattilakoski
Marskalk	Sara Fagrell
Nationsvärd	Linnea Nilsson
Sexavärd	Moa Friman
Sexavärd	Linnea Nilsson
Pannkaksvärd	Filip Ekblom
Pannkaksvärd	Gustav Borger
Pannkaksvärd	Ivar Jämtelid
Pannkaksvärd	Noel Vlasak
Fikavärd	Disa Ringstedt
Fikavärd	Samuel Karlsson
Fikavärd	Vakant
Fikavärd	Vaknat
Fikavärd	Vaknat
Pubbiträde	Olof Hanérus
Pubbiträde	Martin Tran
Pubbiträde	Oliver Jacewicz
Pubbiträde	Marwin Lalér
Quizvärd	Lachlan Bunney

Barmästare	Milo Björklund
Köksmästare	Lisen Svidén
Klubbmästare	Nour Ramia
Barvärd	Mikaela Ekström
Barvärd	Milo Segemark
Köksvärd	Milton Kjellin Olsson
Köksvärd	Zahin Raidah Maisha
Klubbvärd	Alma Målargård
Klubbvärd	Alexander Ohlsson
Klubbverkare	Zahin Raidah Maisha
Klubbverkare	Jonna Sjöholm
Klubbverkare	Moa Andersson Östberg
Klubbverkare	Simon Wallin
Klubbverkare	Alva Gröndahl
Klubbverkare	Erik Palm

Ingegerd Bäcklund - Om nationens faror och dess historia.

”Fanan vajar i nationens tjänst” har det stått på baksidan av de senaste numren av Ghasetten. Men sedan när vajar den och vilken fana?
Uppsalas nationsfanor finns först omnämnda i UNT 1841 i samband med ett referat av första maj firandet, då ”nationerna marscherade med flygande fanor till Eklundshof”. Det var nog inte så märkvärdiga fanor, för nästa år skriver UNT så här: ”tvenne nationer med fanor med sin provins vapen på, de övriga som vanligt hopknutna silkesnäsdukar på stänger”. Men 1843, när man firade Karl XIV Johans 25 år som regent, hade samtliga 13 nationer egna fanor. De första fanorna hade mönstren målade på tyget och var förmodligen av dålig kvalitet. Vår första fana från 1840-talet finns inte kvar, men då startades den s.k. fanamorteringsfonden, som alla medlemmar måste betala till. 1845 beslöt man att en ny fana måste införskaffas och bekostas av fanamorteringsfonden. Men på något sätt hade ryktet om nationens dåliga ekonomi nått hembygden för på sommaren 1845 överlämnades till nationen en pampig sidenfana (se bild) skänkt och broderad för hand av ”164 damer i Gefle med kringliggande ort”. En nationsfana håller ungefär 20 år och denna första fana genomgick 1863 en ”nödtorftig men dyr restaurering” enligt nationens protokoll. Men på något sätt gick djungeltelegrafen till länets kommuner och deras damer om nationens behov av en fana, för skrifterna säger att 1866 fick nationen en ny fana av Söderhamns damer och 1884 skänktes en fana av ”hembygdens damer i Gefle”.

Den 11 november 1911 firades med vederbörlig pompa 100-årsminnet av sammanslagningen av Gestrike och Helsinge nationer. Vid högtidslandskapet överlämnades den pampigaste av våra bevarade fanor (se bild), även denna sydd av ”hembygdens damer”. Initiativet till denna storslagna fana hade tagits av borgmästarinnan i Gävle, Anna Berggren och hennes insamling hade varit så framgångsrik att det blivit pengar över att skänka till byggnadsfonden. Den gamla fanan degraderades till ”supfana”.

Nästa fana är daterad till 1928. Nu är det Bollnäs hembygdsförening som känt sig manad att hjälpa nationen med sömnad. Nu lämnade man det överdådiga formatet och broderade endast landskapsvapnen och en hertigkrona. Detta gjorde att fanan blev lättare och sidenet höll längre. Denna fana var faktiskt i bruk vid högtidliga tillfällen ända till slutet av 1980-talet.

1961, vid ett nytt jubileum, var det dags igen för en gåva från ”hembygdens damer”. Men denna gång överlät de både design och broderande till firman Handarbetets Vänner i Stockholm. Det stiliga resultatet (se bild) överlämnades till nationen av dåvarande landshövdingens fru, Karin Lingman. 1980 såg en ny fana dagens ljus. Vi firade nationshuset 100 år, bl. a. med en ny fana. 1961 års fana hade farit illa av Valborgs-firande med marschaller vid Gunillaklockan. Dåvarande fru Inspektor (undertecknad) tillsammans med nationens hedersledamot och gynnare, Dagmar Humbla, startade en insamling bland hedersledamöter och medlemmar av Föreningen Gästrike-Hälsingar. Stor generositet visades. Dessutom vaknade hembygden till liv igen via Gävle Sparbank, som skänkte en ansenlig summa. Den nya fanan ritades av en nationsmedlem från Sandviken med studier vid Konstfackskolan, Åsa Herrgård. Fanan är gjord med applikationsteknik som utförts av textilkonstnär Anna Skeppström. kurskamrat med Åsa. Nu har vi lämnat landskapsvapnen. Älgen och bocken strövar fritt bland liljekonvaljer och linblommor. Det är denna vita sidenfana som än idag hängs ut i stora salen vid festliga tillfällen.

Fortsättning se nästa sida.

Så kommer vi till vår nuvarande finfana, utformad och tillverkad av en konstnär i hemlänet, Karin Amnå Lindberg. Även här strövar bocken och älgen fritt men nu har de lämnat sidenet och trampar på lin, Hälsinglands landskapsblomma. Gästrikland finns med i form av de blå prickarna som har funnits på alla Gästriklands vapen sedan Gustav Vasas tid. Den gröna bården runt kanten representerar alla våra skogar. Älgen och bocken kliver stramt fram i en medeltida broderiteknik inspirerad av Skogbonaden från 1200-talet, som hittades i en bod vid Skogs kyrka i Hälsingland. Efter en intensiv och lyckosam insamlingskampanj kunde denna fana som återspeglar våra landskaps särart och vår tids konst överlämnas till nationen vid majmiddagen år 2000.

Men siden, linne och dyrbara broderier i all ära, på det nya seklet insåg nationen att man också behövde en robust vardagsfana och sedan 1995 äger vi en sådan. Den är bekostad av nationskassan och ritad av nationsmedlemmen och kulturvetaren Klas Sandberg. Hans ritning följer heraldiska traditioner och vi känner igen bocken, älgen och hertigkronan. Denna fana av polyester är alltså inte handgjord som alla andra utan maskinsydd, men med den har vi fått en rejäl fana som tål att användas i ur och skur.
För att återgå till vår vackra linfana från år 2000, så har den, efter 26 år i nationens tjänst, blivit trött och sliten trots god omvårdnad av våra fanbärare. Därför har nationsstyrelsen beslutat att påbörja arbetet med att ersätta den. En insamling har startat och ni som läser detta är varmt välkomna att bidra till den nya högtidsfanan, denna gamla starka symbol för nationens traditioner och gemenskap.

Uppsala i augusti 2026
Ingegerd Bäcklund

Bidrag kan lämnas till
Fanfonden, Gästrike-Hälsinge nation,
bankgiro 230-3899.

Källor: Gästrike-Hälsinge nation 1646-1996.
350 år i vardag & fest. 1996, s. 62-64
Acta Gestricio-Helsingiae nr 2. 1999-2000, s. 7-10.

Fana från 1845

Fana från 1911

Fana från 1961

Fanan vajar i nationens tjänst!

Vissa saker känns självklara till den grad att man tror att de helt sonika dyker upp utan att någon funderat eller gjort något. Nationernas tjusiga fanor är exempel på något som känns som en naturlig och viktig del av våra ceremonier och som fattas direkt om de inte är närvarande. Just nu är vi i en spännande tid då en ny fana ska komma till världen, tänk vilken tur vi har som får uppleva det! Att skapa en fana, som det mesta, är inte billigt och därför försöker vi att samla in pengar så att en ny vacker fana snart kan vaja i vinden och agera som en kuliss i studentlivet. Våren 2025 arrangerades en succéartad gasque där målet var att inbringa intäkter. Nu har du ännu en gång chansen att bidra till denna viktiga symbol genom en betalning via swish. Undrar du hur du kan bidra? Eller har du andra frågor? Hör då av dig till Calle Per Hendor Jonsson på seniorskollegiet.gh@gmail.com

PSSST! Här kan du scanna qr-koden eller slå in numret och på så sätt bidra!

123-124 78 73

Fan-insamling

swish

